



**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam  
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris  
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis  
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice  
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

**Corvinus van Beldern, Arnold**

**Francofurti ad Moenum, 1708**

**VD18 10184902**

De Collatione Jure Devolutio. Tit. 6

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

TITULUS VI.

De Collatione Jure Devoluto.

SUMMARI A.

1. Continuatio.
2. Collationi, qua fit Jure Devoluto, quando locus.
3. Tempus illud quale.
4. Quando incipit carere.
5. Devolutio fit ipso jure, nec potest negligentia purgari.
6. Potest Superior Collationem male factam tolerare.
7. Non potest dictum tempus abbreviare.
8. Potest, nullo tempore à Jure definito, certum Inferiori praefigere.
9. Ante lapsum, temporis Superior Beneficium inutiliter conferre; nec Collatio facta postea convalescit.
10. Licet sit Ordinarius.
11. Ad quos ex Superioribus fiat Devolutio: si sit negligens jus conferendi habens Patronus.
12. Si Episcopus.
13. Si Prælati Episcopo Inferior.
14. Quid, si vacet Sedes.
15. Quid, si Collatores Regulares sint negligentes.
16. Quid, si Capitulum Ecclesie Cathedralis.
17. Quid, si ipse Episcopus: si jure proprio, si jure devoluto ad eum pertineat Collatio.
18. Quid si sit exemptus.
19. Fit devolutio gradatim.
20. Ex usu recta via ad Papam.
21. Quare.
22. De.

[Dd] 3

22. De.

- 22. Devolutioni in Beneficiis Manualibus etiam locus.
- 23. Fit Devolutio cum onere.
- 24. Causatur etiam per delictum.
- 25. Quid si Vicarius Episcopi contulerit indignum.
- 26. Beneficii Collatio accipitur a tribuitur in eo.
- 27. Sed praevia investitura.
- 28. Quomodo ea fiat.
- 29. Non possessionem.

Corvini  
De Personis  
et Beneficiis Ecclesiasticis  
G I  
32

**V**idendum nunc de Collatione, quae fit Jure devoluto. seu ubi qui amat Duarenus, de benefic. lib. 4. cap. 5. Caduco.

Ei est locus, cum jus conferendi Is qui habebat, amittitve propter negligentiam, non conferendo intra tempus jure statutum, c. nulla. 2. c. quia diversitatem. 5. de concess. preb. Nec ecclesia diu maneat Pastore viduata & sic dampnum patiantur: c. non pro defectu. 41. de elect. c. quam sit. 6. eod. in 6. c. dilectus. ubi Gloss. de concess. prebende. sive propter delictum, conferendo indignis, inhabilibus capacibus. c. cum in cunctis. §. fin. de elect. c. si compromissarius. eod. tit. aut contra formam c. quia propter. de elect. Obest enim hoc valde ecclesiae Dignitati. c. nihil est. 44. in princ. eod.

Tempus illud in Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus est mensis; d. c. ne pro defectu. 41. d. c. dilectus. in ceteris, semestris. c. litteras. de suppl. negl. Pralat. c. 2. §. 5. de concess. preb. in 6.

Currere incipit à tempore notitiae vacantis beneficii. d. c. litteras. 4. d. c. quia diversitatem. 5. in fin. Ratio. Quod Devolutio ad Superiorem fiat ex causa negligentiae ejus ad quem pertinet provisio, qui non potest videri negligens, si ignoret; ut nec si fuerit inspectus propter suspensionem, etiam sua culpa causatam. d. c. quia diversitatem. 5. Quod culpa ista directe non concernat conferendi licentiam. Nisi committatur nova culpa in petenda absolute, quae imputatur negligentiae, & ad Superiorem facit devolvit hanc potestatem. Gloss. in d. c. quia

*c. quia diversitate. §. vers. suspensionis. Zaf. comment. ad Decretal. lib. 1. tit. 10. num. 4.*

Fit Devolutio ipso jure, *d. c. licet. & c. fin. de suppl. negl. Pralat.* 5  
nec propterea negligentia purgari potest. Est enim tempus à canone  
requiritum de forma actus.

Potest tamen Collatio malè facta per Superioris patientiam tole- 6  
rari. *c. literas. eod.* Potest etiam Is indulgere negligentì, ut conferat.  
Qui tamen tunc fungetur Superioris tantum vice. *Zaf. dd. loc. num. 5.*  
*in fin.*

Nec potest Superior dictum tempus coarctare aut abbreviare. *c. 7*  
*indultum. de reg. jur. in 6.* Cum juri publico nemo deroget, nisi qui po-  
tuit.

Potest Inferiori certum tempus præfigere, cum nullum jure defi- 8  
nitum. Quia tum non aufert Jus competens, & prodest Ecclesie, cui  
citius providetur. *Zaf. d. loc. num. 8.*

Ante ergo illud tempus elapsum, Jure Devoluto nullum benefi- 9  
cium Superior conferre potest. Quia nullam antea conferendi pote-  
statem habet; adeo ut non convalescat Collatio postquam Devolutio  
evenerit, sed nova sit opus. *Dd. in c. 2. de præbend. in 6. Boer. decis. 70.*  
*Felin. in c. cum ex officii. num. 37. de præscript. Rebuff. in praxi benefic.*  
*tit. de devolut. num. 32. Barbof. de Jure Eccles. Univ. lib. 3. cap. 13. n. 118.*

Etiamsi Is qui Jure Devoluto à seputato contulit; habeat pote- 10  
statem conferendi jure Ordinario: Quod enim potuit, noluit; quod  
voluit, adimplere nequivit. *c. cum super. de offic. deleg. l. multum. interest.*  
*6. vers. si verò. Cod. si quis alteri vel sibi. Rebuff. d. loco, num. 52.*

Explicandum nunc, ad quem *Ex Superioribus*, & quomodo, & num  
interdum, *ad Inferiores*, fiat Devolutio propter Ordinarii negligentiam.

In Ecclesiis Patronatis, Patrono ad Beneficium Ecclesiasticum, in 11  
tra tempus ipsi ad præsentandum definitum; puta si Laicus quadrime-  
stre, *c. quoniam in quibusdam. 3. in fin. c. cum largiter. 27. de jure patron.*  
*c. un. eod. in 6.* si Clericus semestre, *d. c. eam te decet. 22. eod. d. c. un.* à  
tempore scientiæ numerandum, *d. c. un.* præsentare negligente, tunc  
Jus conferendi, ad Jus instituendi habentem devolvitur, tanquam ad  
proximum hujus negotii Superiorem. *d. c. cum propter. d. quoniam in*  
*quibus*

quibusdam. d. c. eam te decet. 22. Cardin. in Clem. un. num. 5. & 9. de suppl. negl. Prælat. Panorm. & alii in c. 2. de concess. præbend. Rebuff. d. tit. num. 54. Rochus de Jure patronat. verb. honorificum.

12 Ergo si sit alius quam Episcopus Diocesanus, qui Institutionis habet, ad illum, non ad Episcopum fiet Devolutio. Gloss. in d. Clem. un. verb. dispositionem. & ibi Imola num. 33. Cardin. num. 5. Rebuff. d. tit. num. 26. Dartis d. loco, vers. posterior.

13 Præfato Episcopo inferiore, & jus beneficia Ecclesiastica conferendi habente, ea conferre negligente, conferendi potestas devolvitur ad loci, in quo beneficium vacat, Episcopum, tanquam ad proximum Superiorem. d. c. 2. de concess. præbend. d. Clem. un. Rebuff. d. tit. num. 5. Azor. Inst. Moral. part. 2. lib. 6. cap. 26. num. 5.

14 Non ad Episcopum Sede vacante; d. c. un. Ne Sede vacante. Abbas in c. cum olim. sub num. 2. col. 2. de major. & obed. Joan. Monachus in c. quanquam. 18. de elect. in 6. Diss. Abb. sibi contrar. in num. 3. Non vacante. Joan. Andr. in d. c. quanquam. Petr. Gregor. in synagm. jurat. lib. 17. cap. 9. num. 38.

15 Collatorum etiam Regularium potestas ex negligentia in conferendis beneficiis devolvitur ad Episcopum loci, tanquam Ordinarius, si quidem Illi non sint exempti: Sin exempti, ad Papam: c. sicut. d. de suppl. negl. Prælat. aut Episcopum tanquam hujus Delegatum. Clem. un. Rebuff. d. tit. num. 37. & 39. Petr. Gregor. d. cap. 9. num. 5. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia. vers. ad tertium.

16 Capitulo Cathedralis Ecclesie, in conferendis beneficiis ad hanc collationem separatim ab Episcopo pertinentibus, negligente, ad Episcopum tanquam immediatum Superiorem fit devolutio. d. c. 2. de concess. præb. ubi Abb. num. 6. Gloss. in c. irrefragabili. Ext. de off. Ord. cap. Capitulum. Rebuff. d. tit. num. 21. Petr. Gregor. d. cap. 9. num. 40. Locus Episcopus collationi interesse, non ut Prælati, sed Canonici, debet. c. pen. de concess. præb. Rota decis. 1. de suppl. negl. g. in nova. Bartol. d. lib. 3. cap. 13. num. 110.

Si verò Collatio ad Capitulum & Episcopum simul spectet, tunc ex negligentia non fiat devolutio ad Episcopum, sed Archiepiscopum.

Corvin  
De Person  
et Benefic. Ecc

G I  
32

pam, tanquam ad proximum Superiorem. *d. c. pen. Barbof. d. loc. & num. Dartis d. loco, vers. sciendum in fin.*

Episcopo autem negligente conferre beneficia ad suam collationem separatum à Capitulo proprio jure spectantia, tunc Devolutio fit ad ipsum Capitulum: *d. c. 2. de concess. prebend. & sic ad Inferiorem. Quia sic jure expressum. vide & can. ult. vers. quod si. dist. 65. & can. 2. vers. si vero. dist. 89. can. cum sumus. 9. qu. 3.*

Si jure devoluto; tunc negligente Episcopo, hæc Collatio devolvitur ad Superiorem. *Abb. in d. c. 2. num. 6. & 8. Felin. in d. irrefragabili. num. 3. Franck. in d. c. un. §. cum vero. num. 3. & 4. Ne Sede vacant. in 6. Rebuff. d. tit. à num. 21.*

Ubi vero Episcopus fuerit exemptus & Romano Pontifici immediate subjectus, tunc illo negligente potestas conferendi devolvitur ad solum Pontificem. *Abb. in d. c. 2. num. 7. & 8. Rebuff. d. tit. num. 36. & in Concord. tit. de collation. §. si quis vero. in Gloss. verb. ad alium. vers. in exemptis. Barbof. d. loc. num. 112. & seq.*

Fit Devolutio hæc quæ cadit propter Ordinarii negligentiam, gradatim; *d. c. licet. d. c. 2. ubi Dd. Corras. de benef. 1. part. cap. 7. num. 8. & 4. part. cap. 1. num. 11. Garcias de Benef. pars. 10. cap. 3. num. 1. veluti; ab Episcopo ad Metropolitanum, donec ad Romanum Pontificem perventum sit. d. c. quanquam. 18. de elect. in 6. Rebuff. d. tit. num. 7.*

Quod & obtinet in Devolutione, quæ fit propter recusationem Ordinarii; veluti si is noluerit ad requisitionem Graduati ei conferre Beneficium quod vacat in mensibus affectis Graduatis. *§. si quis vero. tit. de Collation. in Concordat. Gall. Dartis d. loco, vers. ad quem.*

Verum non omnino gradatim fieri Devolutionem hodiernus probat usus; quo non à Metropolitano ad Patriarcham vel Primatem fit Devolutio, ut jure fieri debet, si fiat gradatim; sed recta via ad Papam. *d. c. licet. Petr. Greg. d. loc. num. 38. Excepto Patriarcha seu Primate Lugdunensi, ad quem & fit Devolutio, ex consuetudine Regni Galliarum, ab Archiepiscopis. Rebuff. d. tit. num. 24. Petr. Gregor. d. loc. num. 38. Dartis d. loc. vers. Excipatur.*

Potest etiam Papa in beneficiis inferiorum conferendis uti non solum jure devolutionis, sed etiam jure præventionis. *c. nudum. 14. de prebend.*

[Ec]

prebend.

US  
his  
desinat

prabend. in 6. vel jure concursus. d. c. quia diversitatem. vers. nisi de  
cess. prabend. & c. si eo tempore. de elect. in 6. Rebuff. d. tit. num. 45. cum  
seqq. Petr. Gregor. d. loco, num. 23. Barbof. d. loc. num. 116.

22 In Beneficiis Manualibus Devolutioni etiam ad Superiorem  
locus, ut ille Inferioris suppleat negligentiam; Clem. un. & ibi Gregor.  
promissa. verb. revocari. de suppl. negl. Pralat. & ibi Cardin. num. 4. &  
Bonifac. num. 8. Qui tamen re integra potest purgare moram & cum  
cum sint ad Ejus nutum amovibilia, providere. Garc. d. loc. num. 47.

23 Fit omnis Devolutio ex negligentia perveniens cum onere & que  
litationibus in prima provisione requisitis. Felin. in c. cum accessisset  
constit. num. 18. Rochus d. verb. honorificum. qu. 3. Rebuff. d. tit. num. 40.  
cum seqq. Corraf. d. 4. parte, cap. 4. num. 16. Garc. d. loc. num. 42.

24 Ut devolutio causatur per negligentiam; sic & per Dilectio  
puta cum ii, ad quos spectat, provident indignis, seu inhabilibus, &  
capacibus: c. cum in cunctis. §. fin. ubi Dd. de elect. c. si compromissum  
eod. in 6. Zechus de benefic. part. 10. cap. 3. num. 2. vel non servavimus  
formam. cap. quia propter. de elect. Sed distinguendum; An omnes  
peccaverint, an vero eorum tantum pars. Priore casu in Ecclesiis Ca  
thedralibus hodie fit Devolutio ad Papam, non ad proximum Superi  
orem; c. quanquam. de elect. in 6. abrogato jure d. c. cum in cunctis  
fin. In Inferioribus autem obtinet dist. c. cum in cunctis. d. c. quamquam  
Posteriore casu jus providendi manet penes eos, qui non peccaverunt  
gratum. de pestil. Pralat. Dantis d. loco, vers. Et hac dicta. Petr. Gregor.  
loc. num. 41.

25 Vicarius Episcopi si contulit indigno, non fit Devolutio, nec Ep  
scopus conferendi potestate privatur, nisi collationem habeat rati  
Rebuff. d. praxi. tit. forma vicariatus. num. 140. Sbroz. de offic. Vicari.  
lib. 3. qu. 37. Barbofa d. loco, num. 114.

Cum si conferre neglexerit, fiat devolutio ad Archiepiscopum  
non Episcopum; ne ea ab eodem ad eundem fiat. contr. c. 2. de conc.  
prab. in 6. Petr. Gregor. d. loco, & num. Rebuff. tract. nomination. qu. 14.  
num. 63. Dantis d. loco, vers. posterior.

26 Postremo sciendum Beneficii Collationem, sed acceptam per  
se vel per alium nomine Beneficiati, jus in eo tribuere, etiam ante pos  
scilicet.

Corvin  
De Person  
et Benefic. Ecc

G I

32

sessionem adeptam. *c. fin. de concess. preb. in 6. c. si tibi absent. ubi Gloss. Domin. num. 2. Franch. num. 3. de prebend. in 6. Rebuff. in prax. super Reg. de non tollendo jure quesito. Gloss. 6. num. 38. Covarruv. lib. 3. variar. cap. 16. num. 3. 4. & 5. Dyn. in reg. beneficium. de reg. jur. in 6. num. 11. & 12.*

Investitura tamen necessaria; uti argumentum concessionis & 27 collationis factæ. *Dartis d. loc. vers. fin.*

Fit jure communi ab Archidiacono, verbali collatione per annu- 28 li, virgæ, calami, pallii, aut cujusvis rei alterius traditionem. *c. adh. ec. c. ut nostrum. de offic. Archid. ex eo. de his que fiunt à Prælat. sine conf. Capit.*

Non tribuit possessionem; proinde Judicis missionem in posses- 29 sionem beneficii esse necessariam *can. 1. visis. 16. qu. 2.* hoc est, titulum habentem mitti debere per aliquem in beneficii possessionem; aliquin haberi intrusum; quia auctoritate propria beneficii possessionem est ingressus; *per c. ad aures. 3. de excessib. Prælat. c. pastoralis. 19. de privileg. Dartis d. loco, vers. fin. in fin. volunt. Dynast. d. loco, num. 25. Archidiaconus in c. eum qui. de prebend. in 6. & ibi Lupus, Paulus & Ancharan. Idem in c. sine possessione. 3. de reg. Jur. in 6. Cosmas in pragmat. Sanct. tit. de pacif. possessor. in princ. verb. non violentus. Rebuff. in praxi in forma novæ provisionis. verb. per se, vel per alium. Corraf. d. part. 4. cap. 1. à num. 15. & alii: Quorum sententiam æquitati esse consentaneam dicit Covarruvias. *variar. resolut. lib. 3. cap. 16. num. 8.* Licet investituram seu titulum Canonicum habentem, propria auctoritate vacantem beneficii possessionem apprehendere possit Ipse *d. loc. num. 7.* sentiat, cum aliis; *ut Ripa in c. cum M. 9. de constitut. Roch. de jure patronat. verb. Jus quest. 5. num. 9. Rebuff. in praxi. tit. de remission. in possessionem. num. 5. & de pacific. possessoribus. art. 290. & 294. Rosniac. de benef. cap. 23. Pontano de spolio. lib. 1. & 2. Puteo decif. 402. lib. 1. Garcia de benef. part. 4. cap. 2. num. 6. cum seqq.**